

Agrár-környezetvédelmi Modul

Agrár-környezetvédelem, agrotechnológia

KÖRNYEZETGAZDÁLKODÁSI MÉRNÖKI MSc
TERMÉSZETVÉDELMI MÉRNÖKI MSc

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg

Agrár-környezetgazdálkodási és az integrált gazdálkodási alprogram bemutatása. 107.lecke

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg

Az Agrár-környezetgazdálkodási alapprogram intézkedései

- a gazdaság környezeti-termelési adottságainak felmérése, komplex, farm-szintű agrár-környezetgazdálkodási alapterv készítése
- vizsgálat más célprogramban való részvételre
- vetésforgó és talajművelési terv kialakítása
- talajvizsgálatokon alapuló tápanyaggazdálkodási terv kialakítása és végrehajtása
- a növényvédelemre vonatkozó kv-i előírások betartása

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg

Agrár-környezetgazdálkodási alapprogram (2)

- alapvető talaj- és természetvédelmi intézkedések elvégzése (pl. eróziófogó sáv, talajvédő mulcsozás, élőhely-fejlesztés, biotóp-hálózati rendszer kialakítása a terület legalább 5%-án)
- naplóvezetés a gazdálkodási tevékenységekről
- képzési programban való részvétel

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg

Az agrár-környezetvédelmi alapprogram talajvédő gazdálkodási szabályai

- Elsődleges célja a jó termőképességű talajokon a fenntartható gazdálkodás biztosítása a talajsavanyodási folyamat mértékének csökkentésével környezetkímélő és okszerű tápanyag-gazdálkodással.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg

Az agrár-környezetvédelmi alapprogram talajvédő gazdálkodási szabályai

- A tápanyag-gazdálkodási rendszerbe illesztett mésztrágyázás illetve a már talajjavításban részesült talajok fenntartó meszezésének szakmai feltételei:
  - 24 AK/ha minőségi érték fölötti bármilyen mezőgazdasági kultúrával hasznosított földterület
  - a talaj 5,0-6,5 közötti pH(KCl) értéke, amelyet 5 évnél nem régebbi talajvizsgálattal kell igazolni a pályázat benyújtásakor

Integrált gazdálkodási célprogram (ICM)

Az előzőnél említettek mellett további intézkedések:

- integrált, megelőzésen alapuló növényvédelem
- az állatlétszám és az állattartó-képesség összehangolása
- biotóp-hálózati rendszer a terület legalább 7%-án

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg

Integrált gazdálkodási célprogram (*ICM*)

- Az integrált termesztési eljárások (Integrated Crop Management) elterjedését kívánja elősegíteni
- Különböző szakmai követelmények vonatkoznak a szántóföldi kultúrákra, a zöldségtermesztésre és az ültetvényekre (szőlő, gyümölcs)
- A programban részt vevők vállalják az integrált termesztés előírásainak betartását.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg

Az Integrált gazdálkodási célprogram alapvető intézkedései

- vetésforgó és talajművelés tervének kialakítása és végrehajtása,
- talajvizsgálaton alapuló tápanyag-gazdálkodás (trágyázás) tervének kialakítása és végrehajtása,
- integrált, megelőzésen alapuló növényvédelem szabályainak alkalmazása,
- az állatlétszám és az állateltartó-képesség összehangolása,
- alapvető talaj- és tájvédelem,
- a gazdálkodási tevékenységekről nyilvántartás vezetése,
- képzési programban való részvétel

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg

Az integrált növénytermesztési célprogram szakmai előírásai

Az integrált gyümölcs-, szőlő- és szántóföldi zöldségtermesztés célja:

- olyan termesztési mód, amely elsődleges szempontként veszi figyelembe a természeti erőforrásokat, azok védelmét, kiváló minőségű termék előállítása mellett
- célja a termelés jövedelmezőségének biztosítása mellett a műtrágyák, növényvédő szerek, kémiai segédanyagok felhasználásának célszerű korlátozása
- termesztett kultúrákban a biodiverzitás megőrzése
- megelőző, szelektív kezelésekkel a kártételi helyzet veszélyességi küszöbérték alatt tartása

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg

Az integrált növényvédelem (1)

- Minden termesztéstechnológiai elem növényvédelmi szempontból optimalizált
- A károsítók ellen vegyszeres és nem vegyszeres eljárások alkalmazhatók
- A károsítók elleni, okszerű védekezés együtt jár a természetes ellenségeik védelmével, tevékenységük támogatásával
- Előnyben kell részesíteni az agrotechnikai, biológiai és biotechnikai védekezési módszereket (metszés, tápanyag-utánpótlás, vegetáció alatt végzett zöldmunkák, hasznos állatvilág védelme, cserjék, bozótok meghagyása, hasznos élőszervezetek bűvőhelyeinek megőrzése)

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg

Az integrált növényvédelem (2)

- A telepítést határoló szegélyterület növényvédelmi kultúrállapotának megőrzése és fenntartása során kerülni kell a vegyszeres technológiákat
- A növényvédelmi tevékenységet kizárólag konkrét helyi megfigyelésekre, előrejelzésekre kell alapozni
- A vegyszeres kezelések során használt munkagépeket rendszeresen ellenőrizni kell
- A vegyszeres kezeléseknél, az integrált növényvédelem során csak előre meghatározott hatóanyagok használhatók fel („zöld” lista)

Ökológiai gazdálkodási célprogram

Az előzőektől eltérő, további intézkedések:

- a *növénytermesztésben* biotóp-hálózati rendszer a terület legalább 12%-án
- az *állattenyésztésben* gyephasznosítási és legeltetési terv készítése
- az ökológiai adottságokhoz igazodó fajták és állatsűrűség, állatvédelmi szabályok betartása
- öko-takarmány etetése
- lehetőleg szabad v. félszabad tartás

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg

Extenzív gyephasznosítási célprogram kategóriái

- Homoki gyepgazdálkodás
- Szikes legelők és legeltetési rendszerek
- Domb- és hegyvidéki gyeppek
- Rétegazdálkodási rendszerek
- Legelőerdők és fás legelők
- Fűves mezsgyék, vegyszermentes szegélyek

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg

Vizes élőhely célprogram

- Árterületek
- Vízfolyások parti sávjai
- Nádgazdálkodás
- Halastavak
- Rizstelepek
- Rendszeresen és tartósan belvízzel sújtott mezőgazdasági területek

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg

Érzékeny Természeti Területek (*ESA*) rendszerének intézkedései

- extenzív, védelmi célú termelési módok alkalm.
- szántó-gyep konverzió
- természetvédelmi célú gazdálkodás
- őshonos állatok külterjes tartása
- élőhely rekonstrukció (pl. vizek élőhelyek) és fenntartás;
egyes fajok élőhelyének fejlesztése
- tájvédelmi célú (pl. kisparcellás, mozaikos) gazd.
- tájrekonstrukció, stb.

ELŐADÁS/GYAKORLAT

Felhasznált forrásai

- Szakirodalom:
  1. Ángyán J.- Fésűs I.- Podmaniczky L.- Tar F.- Vajnáné Madarassy A.: 1999. Nemzeti Agrár- környezetvédelmi Program. Agrár- környezetgazdálkodási tanulmányi kötetek. 1. kötet, FVM, Budapest, 174 p.
  2. Ángyán J.- Menyhért Z. : 1988. Integrált, alkalmazkodó növénytermesztés. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest, 163 p.
  3. Demeter, A. (szerk) (2000) Natura 2000 – Európai hálózat a természeti értékek megőrzésére, Öko Rt., Budapest
- Egyéb források:
  1. A nemzeti agrár-környezetgazdálkodás honlapja: www.nakp.hu
  2. A NATURA 2000 honlapja: www.natura2000.hu

Debrecen Egyetem
Mezőgazdaság- Élelmiszertudományi és
Környezetgazdálkodási Kar

Pannon Egyetem
Georgikon Kar

Köszönöm a figyelmet!

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg